

Bosnyák Viktória–Knézics Anikó–Dudás Győző: RÉM JÓ KÖNYVEK

2. szint: A betűszörnyek szigete

II/2. A betűszörnyek szigete (egyjegyű mássalhangzók)

Korosztály, akiknek ajánljuk:

Óvoda nagycsoport – tavaszi, iskola előkészítő időszak

Általános iskola első osztály – november, olvasás/írás kezdeti időszak

1. Domború betűkártyák (II/23.o.)

Ha már megvannak a magánhangzók betűképei, készítsük el a kis és nagy nyomtatott mássalhangzókat is, mely legalább 60 db betűkártyát jelent.

Bővebb leírást lásd a II/1. rész 3. feladatnál.

2. Zsákolós vagy betűbefőtt

Nem kell ismerni a mássalhangzókat, csak figyeljünk meg a betűképeket és ezekkel játszunk.

Ha elkészültek a betűkártyák, először akár kiválogathatják a gyerekek a már ismert magánhangzókat. Aztán játszhatunk a maradékkal. Kezdetben csak a nagy nyomtatott mássalhangzókat használjuk, hiszen az is 30 db betűkártya!

Figyeljék meg a gyerekek ezeknek a betűknek a hosszúságát, terjedelmét. Idővel rájönnek, hogy vannak egy, két és három betűjegyből álló mássalhangzók.

Rajzoljunk nagy csomagolópapírra 3 zsákot! Ezekbe helyezzék bele a gyerekek a betűkártyákat a betűjegyek száma szerint. Megszámolhatjuk, melyik zsákban van a legtöbb mássalhangzó, s beszélgessünk a „dzs” betűképről is.

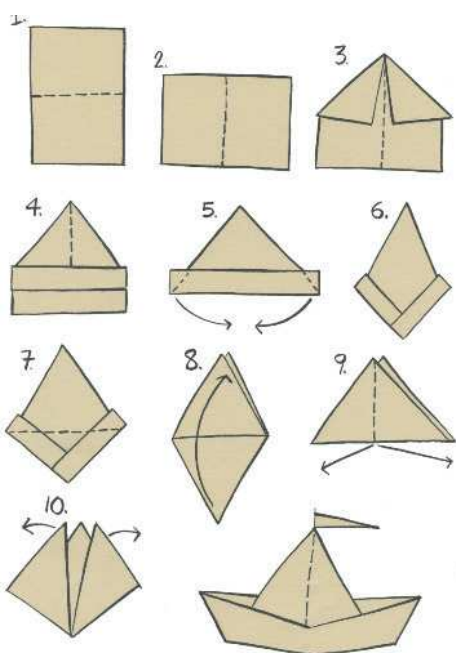

Aztán az ügyesebbek, vagy aki már ismeri a nevének a betűit, keresheti a kis és nagy nyomtatott betűpárokat és azokat is be lehet zsákolni.

Akinek nem tetszik a zsák, rajzolhat befőttes üvegeket is, akkor pl. elkészíthetjük a betűbefőtteket télire, az iskolásokkal úgyis

akkor vesszük elő és ismerjük meg őket alaposabban...

3. Papírhajók hajtogatása

Mindenki ismeri az egyszerű papírhajó hajtogatásának menetét. Ha mégsem, itt az ideje ezt is megtanulni!

S ha elkészült a papírhajó, ki lehet színezeni, lehet rá írni, ragasztani betűket, figurákat, stb. Így minden gyereknek lehet egy saját papírhajója, amivel képzeletben elutazhat a mássalhangzók szigetére. És ne csak egyszerű A/4-es vagy A/5-ös lapokból hajtogassunk papírhajót!

Próbálkozzunk sokkal nagyobb és apró hajók meghajtogatásával is...

4. Szőnyegsziget (II/24-25.o.)

Biztosan akad a csoportszobában, tanteremben egy szőnyeg, ami jól felhasználható ehhez a játékhoz.

Memó a családjával és Pirivel elindul a tengeren, majd kikötnek egy érdekes szigeten, ez lesz a mássalhangzók szigete. Kezdetben megismerkedünk a képek segítségével a B és a C betűkkel, a szóbuborékokban pedig a b és c betűk is megjelennek.

Fontos, hogy a betűtanulás időszakában a mássalhangzókat is csak önmagukban mondjuk ki, soha ne hangoztassuk a hozzá kapcsolódó segítő magánhangzóval (tehát „c” hang és nem „cé” hang!).

Építsünk mi is hajót asztalok, padok, székek segítségével, szálljunk fel mindannyian, majd egyszer csak megpillantjuk a Szőnyegszigetet. De erre a szigetre csak az léphet, aki tud olyan szót mondani, amiben hallható a b vagy c hang! Az ügyesebbek már azt is megmondhatják, hogy a szó elején, benne vagy a végén van a keresett hang.

5. „b” vagy „d” hang, betű (hang és betűdifferenciálás) (II/26.o.)

A mássalhangzók szigetén akadnak más betűk is.

Beszélgessünk a gyerekekkel a képek alapján az aktuális betűkről, majd hívjuk fel a figyelmet a b és d hang és kis nyomtatott betűképek hasonlóságára. Előbb ők mondjanak példákat, majd erősítsük meg a hangzásbeli különbséget pl. egy gyorsasági játékkal.

Sétáljanak a helyiségben kényelmesen, a játékvezető mondjon szavakat „b”-vel, „d”-vel. Ha olyan szót hallanak a játékosok, melyben „b” hang van, pl. feküdjenek hasra. Ha „d” hangú szót hallanak, álljanak meg, tolják ki a pocakjukat a d betű iránya szerint.

Fontos, hogy ki reagál gyorsan, ki figyeli társai reakcióit, stb. Bármely két másik, egymástól igen eltérő mozgásformában is megállapodhatunk a gyerekekkel.

6. Hideg van! (II/27.o.)

A gyerekek jobban érzékelik a „h” hang képzését, ha ügyes példákat mutatunk nekik. Ezért játszhatjuk azt, hogy fázunk, hideg van, két tenyerünket összedörzsöljük, majd belelehelünk. De hideg téli időben az ablakra is lehelhetünk, hátha ott marad a pára. Ha pedig már sikerült felmelegednünk, versenyezhetünk, ki tud jobban hahotázni, ahogy pl. mások popsira esnek a nagy hóban...

7. Tűz, víz, repülő! (II/28-29.o.)

Ha megismerkedtünk a rajzon lévő új mássalhangzókkal, elolvastuk és el is énekeltük a L és a M betűk „dalait”, jöhet egy kis mozgásos játék!

A KLM légitársaság gépéről kiabál a játékvezető vezényszavakat, melyekre

minél gyorsabb mozgással kell reagálni. A játékosok sétálnak a szigeten minden irányba. Ha a pilóta azt kiáltja: Tűz!, a szigetlakók leguggolnak és a kezüket melegítik a tűznél összekuporodva. Esetleg énekelhetik is a mimimi-t meg a lalala-t! Ha azt kiáltja: Víz!, minden szigetlakónak fel kell másznia a hegyek közé, mert jön az ár. Ilyenkor lehet állni székre, padra, másik szőnyegre, stb. Ha pedig az hangzik el, hogy: Repülő!, az jelentheti azt, hogy ellenséges repülő közeledik, ezért le kell hasalni a földre, hogy ne vegyen észre az idegen pilóta.

Tehát ennek a játéknak is igen nagy felfordulás az ára, de amilyen gyorsan szigetté varázsoljuk a termet, olyan gyorsan vissza is lehet rendezni a sok ügyes kis kéz segítségével.

8. „m” vagy „n” hang (hang és betűdifferenciálás) (II/30-31.o.)

De jó volna fára mászni! Az óvodások ezt meg is tehetik, ha a tavaszi időszakban használják ezt a könyvet és ezekhez az oldalakhoz érkeznek.

A fákon ücsörögve nézelődhetünk, mint Piri és közben kereshetünk olyan dolgokat, melyeknek a hangsorában „m” vagy „n” hang szerepel. Az iskolában novemberben a fa lehet a pad, amire fel lehet ülni. Ha a játékvezető olyan szót mond, melyben „n” hang szerepel, másszunk fára! Ha olyan szót mond, mely „m” hangot rejt, bújjunk be a bokorba, azaz a székek mögé, alá, stb. Nehezítésként mindig meg lehet kérdezni, hogy az adott szóban hol hallják a gyerekek a keresett hangot.

9. Bolondsportoljunk! (II/32-33.o.)

Előfordul, hogy a gyerekek már az óvodás koruk ellenére is rendszeresen sportolnak. Meséljenek a többieknek arról, ki milyen sportot úz, miért szereti, mi benne a nehézség, vannak-e már kupái, oklevelei. Azokat be is lehet hozni, megmutatni.

Aztán mi magunk is találjunk ki vicces mozgásokat, vicces sportokat, mint ahogyan a denevérek is fejjel lefelé sakkoznak. Egy-kettőt ki is próbálhatunk (pl. hátrafelé futóverseny, stb.), s közben kereshetjük az új sportágak neveiben is a s,r,t hangokat.

10. Esőjáték (II/34-35.o.)

Közeledik a vihar, jön a zápor, zivatar! A gyerekek körben ülnek széken vagy a földön török ülésben. 1. körben a játékvezető lassan, halkán ráüt a saját jobb és bal combjára, ezt ismételteti folyamatosan azonos tempóban. A tőle balra ülő is átveszi ezt a ritmust és ő is a saját jobb és bal combjára ütöget, majd így terjed az eső hangja balra körbe. Amikor már mindenki bekapcsolódott a záporba, a játékvezető a 2. körben egyre hangosabban és tempósabban üti a combjait, s ezt a hangerőt és tempót veszik át balra sorban a többiek. A 3. körben lehet tovább fokozni a hangerőt és a tempót, hisz nyakunkon a vihar. Majd a 4. és 5. körben a játékvezető csökkenti az ütögetés tempóját és hangerejét, melyet átvesznek a gyerekek, így szép lassan elül a vihar, megszűnik az esőzés. Az utolsó kör végén mindenki nyújtózzon egyet, hisz újra kisütött a nap!

Ez a koncentrációs játék remekül fejleszti a kooperációt, valamint a ritmusérzékét és a hallást is.

11. Búvármerülés (II/36-37.o.)

A vihar elől menekülve Memóék ismét hajóra szállnak és a ritkán használt betűk tengerére vetődnek. Persze, őket is meg kell ismerni! De ezek a betűk mélyen a víz alatt vannak. Búvárkodjunk!

Mindenki vegyen nagy levegőt és versenyezzünk, ki tud hosszabb ideig a képzeletbeli víz felszíne alatt maradni, azaz ki tudja tovább bent tartani a levegőt a tüdejében. Be is foghatjuk a saját orrunkat. (Azért arra ügyeljünk, hogy senki se legyen rosszul a játék során!)

12. Mit visz a kis hajó? (II/38.o.)

Mire a 2. kötetben eddig eljutunk, a gyerekek már ismerik az összes egyjegyű mássalhangzót és a magánhangzókat. Ez már 35 hang és betű!

Építsük meg Memóék kishajóját székekből, padokból, asztalokból, játékokból. A játékvezető a kapitány, ő van a hajón. Felteszi a kérdést a „rakomány”-ra vonatkozóan: Mit visz a kis hajó... „m” hanggal? A gyerekek a vízben úszkálnak, s aki tud olyan szót mondani, mely pl. „m” hanggal kezdődik, az felkapaszkodhat a hajóra. Megállapodhatunk abban, hogy pl. minden hanghoz két szó szállhat fel a hajóra. Aki esetleg lemarad, az úgy jár, mint a képen a W, bár vízisízni sem rossz dolog.

A játékot még valóságosabbá tehetjük, ha szerzünk egy vastagabb kötelet, amellyel mindig behúzza a kapitány a rakományt!

Készítette: Rózsa Tímea

